

Susann Östergård
Ekolog, projektledare
Telefon 08-508 28 936, 076-122 89 36
susann.ostergard@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

BEHOV AV MILJÖÖVERVAKNING 2009-2012

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens rapport Behov av miljöövervakning 2009-2012 och förslag till fortsatt arbete med plan för miljöövervakning år 2010-2013.

Gunnar Söderholm

Tage Jonsson

Sammanfattning

Miljöövervakningen är en grund för flera av nämndens uppgifter, som tillsyn enligt miljöbalken samt att ge stöd till nämnders och styrelser miljöarbete. Resultaten möjliggör uppföljning av lagstiftning, mål och åtgärder.

Miljöövervakningen är i delar lagreglerad och lagstadgade miljökvalitetsnormer finns för luftkvalitet och omgivningsbuller. Normer för ekologisk och kemisk status i ytvatten ska finnas fr.o.m. år 2009. Annat avgörande för miljöövervakningens inriktning är uppsatta miljömål, nya kunskaper om miljön och dess effekter på hälsa samt resultat från miljö- och hälsoutredningen.

Rapporten Behov av miljöövervakning 2009-2012 visar Miljöförvaltningens behov av miljöövervakning under de kommande fyra åren. Miljöövervakningen redovisas även i stadens interna ledningssystem, webb-ILS, samt i miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan 2009. För år 2009 prioriteras 27 miljöövervakningsaktiviteter fördelade på områdena luft, mark, vatten, biologisk mångfald och miljöns inverkan på människors hälsa.

Bakgrund

Enligt Miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente¹ ankommer det på nämnden att genom miljöövervakning följa tillståndet i miljön. Miljöövervakning ger genom insamling av data och miljöanalyser besked om detta, samt om förändringar i miljön. Resultaten används som underlag för analys av källor till miljö- och hälsopåverkan, och för att bedöma vilka åtgärder som bör vidtas för att få önskad effekt.

Miljöövervakningen är en del av Miljö- och hälsoskyddsnämndens miljö- och hälsoskyddsarbete. Den möjliggör uppföljning av lagstiftning, mål och åtgärder för miljö och hälsa på lokal nivå samt ger underlag för prioriteringar inom tillsyn och program. Den är grund för flera av nämndens uppgifter som tillsyns- och prövningsmyndighet enligt miljöbalken.

Avgörande för miljöövervakningens inriktning är miljölagstiftning, uppsatta miljömål och nya kunskaper om miljön och dess effekter på hälsa. Miljöövervakningen är i delar lagreglerad och lagstadgade miljö kvalitetsnormer finns för luftkvalitet och omgivningsbuller. Normer för bl.a. ekologisk och kemisk status i sjöar, vattendrag och hav ska finnas fr.o.m. år 2009.

Miljöövervakning är också en förutsättning för nämndens uppdrag att informera om miljötillståndet i staden och genom sin expertkompetens inom miljöskydds- och naturvårdsområdet stödja nämnders och styrelser miljöarbete.

Syftet med rapporten *Behov av miljöövervakning 2009-2012* är att visa förvaltningens totala behov av miljöövervakning under den kommande fyra-årsperioden. Rapporten är ämnad att vara en grund för en långsiktig, strukturerad och resurseffektiv miljöövervakning med hög miljönytta. Den är strukturerad utifrån fem miljöområden och ger en helhetsbild av behov av miljöövervakning, som stöd för Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag. Behovsbeskrivningen möjliggör en ökad samordning av förvaltningens miljöövervakning.

Rapporten är resultatet av en

- kartläggning av tidigare och pågående miljöövervakning i staden,
- inventering av behov av miljöövervakning, relaterat till lagstiftning och vad som framkommer miljö- och hälsoutredningen, tillsynsplanen samt projekt- och programarbeten på förvaltningen,
- samlad bedömning och prioritering av behov av miljöövervakning.

Den första behovsrapporten presenterades år 2008, för perioden 2008-2011.

Genomlysningen genomförs kontinuerligt i dialog med tjänstemän vid tillsynsavdelningarna samt med berörda förvaltningar och bolag i Stockholms stad.

¹ Kommunfullmäktiges beslut om nytt reglemente den 11 december 2006 (Utl 2006:193).

Förvaltningens synpunkter

Rapporten *Behov av miljöövervakning 2009-2012* underlättar förvaltningens arbete att genomföra åtgärder med stor miljönytta. Långsiktig planering är en förutsättning för detta.

Nedan följer de prioriterade behov av miljöövervakning som kommer att genomföras år 2009. Kostnaderna under hela 4-årsperioden beskrivs i rapporten, bilaga 1. Aktiviteterna återfinns i förslag till verksamhetsplan 2009 för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Luft

- Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för år 2008 - 2011
- Genomföra drift av lokalt system för lagreglerad kontroll av luftkvalitet i Stockholm för Miljöförvaltningens räkning
- Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer
- Årligen följa upp förändringarna i utsläppen av växthusgaser både när det gäller transporter och energianvändning. Utsläppen följs upp både per stockholmare och som totalutsläpp för sektorer.
- Rapportera den årliga uppföljningen av växthusgaser till nämnden samt redogöra för förutsättningarna att nå målen
- Initiera arbetet med att utarbeta en klimat- och sårbarhetsanalys

Mark och grundvatten

- Planering av grundvattenundersökning som genomförs år 2010

Vatten

- En uppföljning av ekologisk status, rörande vattenväxter i Stockholms mindre sjöar, i enlighet med Vattendirektivet
- En tillsynskampanj i Snösätra upplagsområde i Rågsved. Avrinnande dagvatten från området provtas i två provpunkter före och efter kampanjen (vår och höst)
- Genomföra EU-projektet ScorePP
- Miljögiftsövervakning av vatten
- Delta i ett EU-projekt om internationellt samarbete kring Östersjön (COHIBA-projektet)
- Ta fram badvattenprofiler enligt EG-direktiv på uppdrag av SDF

- Vatten- och algprovtagning vid badplatser (Beskrivs i VP under nämndmål om tillsyn. Eftersom aktiviteten motsvarar miljöövervakning som kontinuerligt följer upp tillståndet i miljöer, tas den upp här)

Flera aktiviteter under övervakningsområdena Vatten och Biologisk mångfald har stark koppling till genomförandet av EU:s vattendirektiv. I de vattenförekomster som har sämre än God status måste åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram genomföras. Samtidigt krävs en operativ övervakning. Detta kan innebära att Vattenmyndigheten kommer att ålägga kommuner att utföra nödvändig miljöövervakning.

Biologisk mångfald

- Stadens groddjur: Leverans av mätdata och förslag till åtgärder som komplement till 2008 års övervakningsprojekt
- Stadens stränder: Leverans av mätdata och förändringsanalys avseende bedömning av tillgänglighet och naturvärden samt bedömning av ekologisk sårbarhet och förslag till åtgärder
- Underlag till förslag till klimatrelaterad metod för övervakning av stadens ekosystemtjänster
- Stadens habitatverktyg: Fortsatt kvalitetssäkring av analysverktyget samt tillgängliggöra detta för stadens förvaltningar
- Planering för uppdatering av Biotopkartan
- Underlag till förslag till metod för övervakning av ekologiska effekter av miljögifter i akvatiska ekosystem

Miljön inverkan på människors hälsa

- Slutföra Miljömiljardsprojektet 3H
- Ta fram program för övervakning av innemiljön i flerbostadshus med 3H-projektet som grund
- Delta i nationell samordningsgrupp för åtgärdsprogram mot buller, med berörda trafikverk, Naturvårdsverket och miljöförvaltningarna i Göteborg och Malmö
- Delta i EURO CITIES arbetsgrupp för åtgärdsprogram mot buller
- Utveckla metoder för att bättre kunna analysera data från bullerkartläggningarna. T ex individdata, skolor, grönområden
- Samla in och förbättra underlag till nästkommande bullerkartläggning
- Medverka i seminarier och informationsinsatser kring bullerfrågor

I årliga verksamhetsplaneringscykeln redovisas miljöövervakningen integrerat i stadens interna ledningssystem, webb-ILS. Genom detta skapas förbättrade förutsättningar för samspel mellan planering av verksamheter som miljöövervakning, tillsyn och program.

De primära målgrupperna för planen är, utöver Miljö- och hälsoskyddsnämnden, förvaltningsledningen och handläggare som arbetar med miljöövervakning. Planen kan ge vägledning för tillsyn och programverksamheterna inom Miljöförvaltningen, liksom för externa miljöaktörer. Resultat från miljöövervakningen presenteras i projekt- och programspecifika rapporter till Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Resultaten förs också kontinuerligt ut på Internet via Miljöbarometern.

Bilagor

Bilaga 1 Rapporten Behov av miljöövervakning 2009-2012